

فهرست مطالب

عربی دوازدهم (ریاضی - تجربی)

شماره صفحه	فهرست مطالب
	نمونه سؤالات نوبت اول و نوبت دوم
۵	آزمون (۱) نوبت اول
۷	آزمون (۲) نوبت اول
۹	آزمون (۳) نوبت اول
۱۱	آزمون (۴) نوبت اول
۱۳	آزمون (۵) نوبت دوم
۱۵	آزمون (۶) نوبت دوم
۱۷	آزمون (۷) نوبت دوم
۱۹	آزمون (۸) نوبت دوم
۲۱	آزمون (۹) نوبت دوم
۲۳	آزمون (۱۰) نوبت دوم
۲۵	آزمون (۱۱) نوبت دوم
۲۷	آزمون (۱۲) نوبت دوم
۲۹	آزمون (۱۳) نوبت دوم
۳۱	آزمون (۱۴) نوبت دوم
۳۳	پاسخنامه تشریحی
۴۳	خلاصه درس‌ها

آزمون (۱) نوبت اول

۰/۵

(درس دوم)

(درس اول)

تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ.

الف) لَقَدْ اسْتَأَقَّ أَبُو كَمَا إِلَى الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ.

ب) أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى.

۰/۵

(درس اول و دوم)

اُكْتُبْ فِي الْفُرَاقِ الْمُتْرَادِفِينَ وَ الْمُتَضَادِّينَ.

الْفُرَاقُ - السُّلْمُ - الْكَنِيفُ - الْكَافِرُ

الف) الْمُتْرَادِفِينَ: و ب) الْمُتَضَادِّينَ: و

۰/۵

(درس اول)

اُكْتُبِ الْمُفْرَدَ أَوْ الْجَمْعَ.

الف) الْخِيَامُ:

(درس دوم) ب) الصَّنَمُ:

۰/۵

(درس دوم)

عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْمَعْنَى.

الف) كَسَّرَ - حَرَّقَ - أَحْضَرَ - الْفَأْسُ

(درس اول) ب) أُمَاهُ - بُنَيٌّ - بُنَيَّتِي - الرَّجُلُ

۴/۵

(درس اول)

(درس اول)

(درس اول)

(درس دوم)

(درس دوم)

(درس دوم)

تَرْجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ.

الف) لَا سَعَبَ مِنْ شُعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا وَ كَانَ لَهُ دِينٌ.

ب) إِزْدَادَتْ هَذِهِ الْخُرَافَاتُ فِي أَدْيَانِ النَّاسِ.

ج) حَمَلَ فَأْسًا وَ كَسَّرَ جَمِيعَ الْأَصْنَامِ فِي الْمَعْبَدِ.

د) جَلَسَ أَعْضَاءُ الْأُسْرَةِ أَمَامَ التَّلْفَازِ.

هـ) وَلَكِنِّي أَحَبُّ أَنْ نَذْهَبَ لِيَزَارَةَ الْعَتَبَاتِ الْمُقَدَّسَةَ أَيْضًا.

و) الْغَارُ يَقَعُ فَوْقَ جَبَلٍ مُرْتَفِعٍ.

۱

(درس اول)

إِنْتَجِبِ التَّرْجُمَةَ الصَّحِيحَةَ.

الف) قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

○ (۱) گفتمی دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.

○ (۲) گفتمی دانم باید خدا بر هر چیزی توانا باشد.

(درس دوم)

ب) خَلَقَ الْإِنْسَانَ ضَعِيفًا.

○ (۱) انسان، ضعیف خلق شده است.

○ (۲) انسان ضعیف، خلق شده است.

۱

(درس اول)

(درس دوم)

إِنَّمَا فَرَاغَاتِ التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ.

الف) لَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ.

کسانی که غیر خدا را دشنام ندهید، زیرا که به خدا دشنام ندهند.

ب) رَأَيْتُ قَاسِمًا وَ هُوَ جَالِسٌ بَيْنَ الشَّجَرَتَيْنِ.

قاسم را دیدم، در حالی که بین دو درخت

۲

(درس دوم)

(درس دوم)

تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ.

الف) وَلَكِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ.

ج) إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ.

(درس اول) ب) إِرْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً.

(درس اول) د) قَدْ ذَكَرَ الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ.

آزمون (۱) نوبت اول

۰/۲۵

۰/۲۵

۱/۵

۰/۵

۱

۱/۲۵

۰/۲۵

۲

۱/۵

۰/۵

۹

عَيَّنْ نَوْعَ «لَا» فِي الْعِبَارَةِ التَّالِيَةِ.

الف) لَا عَلِمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا

○ (۱) لَاي نفي مضارع

○ (۲) لَاي نهي

○ (۳) لَاي نفي جنس

ب) رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ.

○ (۱) لَاي نفي مضارع

○ (۲) لَاي نهي

○ (۳) لَاي نفي جنس

۱۰

عَيَّنِ الْحُرُوفَ الْمُشَبَّهَةَ بِالْفِعْلِ، ثُمَّ تَرَجِّمِ الْعِبَارَاتِ.

الف) لَا تَحْزَنَنَّ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا.

ب) لَيْتَ نَاصِرًا يُتَعَدَّ عَنِ الْكَسَلِ.

۱۱

عَيَّنِ الْكَلِمَةَ الصَّحِيحَةَ. (اِكْمِلِ الْفُرَاغَ).

الف) لَا اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ.

○ (۱) يَرْحَمَنَّ

○ (۲) يَرْحَمُ

(درس اول)

ب) الطَّالِبَتَانِ تَقْرَأَانِ دُرُوسَهُمَا

○ (۱) الْمُجِدَّتَيْنِ

○ (۲) مُجِدَّتَيْنِ

(درس دوم)

۱۲

عَيَّنِ الْحَالَ، ثُمَّ تَرَجِّمُهُ.

الف) كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ.

ب) لَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ.

۱۳

اُكْتُبْ مَا يَلِي. (نَوْعَ الْكَلِمَاتِ)

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ شَاهَدَ جَمَاعَةً مِنَ الْمُسَافِرِينَ وَاقِفِينَ أَمَامَ مَسْجِدِ الْقَرْيَةِ.

فِعْلٌ مَاضٍ	حَالٌ	إِسْمٌ فَاعِلٌ	حَرْفٌ جَرٌّ	اسْمٌ مَكَانٌ
.....

۱۴

عَيَّنِ نَوْعَ الْفِعْلِ.

الف) لِكَيْ يُصَلِّحَ سَيِّئَاتِهِمْ. (ماضٍ / مضارع)

ب) أَخَذَهَا إِلَى مَوْقِفِ تَصْلِيحِ السِّيَّارَاتِ. (مضارع / ماضٍ)

ج) لَا تَغَضَّبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مُفْسِدَةٌ. (مضارع نفي / مضارع نهي)

(درس دوم)

(درس دوم)

(درس اول)

۱۵

أَذْكَرِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

قَدْ حَدَّثَنَا الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ عَنْ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ وَصِرَاعِهِمْ مَعَ أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِينَ.

۱۶

إِقْرَأِ النَّصَّ، ثُمَّ أَجِبْ.

«سَمَكَةُ السَّهْمِ مِنْ أَعْجَبِ الْأَسْمَاكِ فِي الصَّيْدِ. إِنَّهَا تُطْلِقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتَتَالِيَةً مِنْ فَمِهَا إِلَى هَوَاءٍ. هُوَا أَسْمَاكِ الزَّيْنَةِ مُعْجَبُونَ بِهَذِهِ السَّمَكَةِ.

لِأَنَّهَا تُجِبُّ أَنْ تَأْكُلَ الْفَرَائِصَ الْحَيَّةَ.»

الف) مَا هُوَ مَعْنَى «سَمَكَةُ السَّهْمِ»؟

ب) كَيْفَ تَصِيدُ سَمَكَةَ السَّهْمِ؟

د) سَمَكَةُ السَّهْمِ لِأَنَّهَا تُجِبُّ أَنْ تَأْكُلَ الْفَرَائِصَ الْحَيَّةَ. (الصحيح / الخطأ)

ج) عَيَّنِ الْمُبْتَدَأَ؟

۱۷

التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ. عَيِّنِ الصَّحِيحَ.

الْحَشْرَةُ:

○ (۱) اسم، نكرة، مؤنث

○ (۲) اسم، معرفة، مفرد

آزمون (۱۴) نوبت دوم

۵/۰

(درس سوم)

(درس اول)

تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ.

(الف) كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ.

(ب) وَ إِفْلَاحُ الصَّدْرِ إِتْسِرَاحًا.

۱

۵/۰

اُكْتُبْ فِي الْفُرَاقِ الْمُتْرَادِفِينَ وَ الْمُتَضَادِّينَ.

أَدْخِلْ - صَارَ - أَحْسَنَ - أَصْبَحَ - أَخْرَجَ - أَلْقَى

(الف) الْمُتْرَادِفِينَ: و (ب) الْمُتَضَادِّينَ: و

۲

۵/۰

(درس اول تا چهارم)

اُكْتُبِ الْمُفْرَدَ أَوْ الْجَمْعَ.

(الف) الرَّائِحَةِ: (ب) الْوُرُودِ:

۳

۵/۰

عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْمَعْنَى.

(الف) الْجَمَالُ الْجَمِيلُ الْقُبْحُ الْجُنْدَى
(ب) النَّارُ نَادَى الرِّيحُ الْمَاءُ

۴

۵

(درس چهارم)

(درس سوم)

(درس اول)

(درس دوم)

(درس سوم)

(درس چهارم)

تَرْجِمِ هَذِهِ الْجُمْلَةَ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ.

(الف) فِي يَوْمٍ مِنَ الْإِيَّامِ جَاءَ بِهِ أَبُوهُ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ.

(ب) إِذَا كَانَ لَكَ فِكْرٌ قَادِرٌ، تَسْتَطِيعُ بِهِ أَنْ تَفْهَمَ مَا تَقْرَأُ.

(ج) قَالُوا حَرِّقُوهُ وَ انْضَرُوا آلَهُتِكُمْ.

(د) قَدْ كُنْتَ فِي الْحَجِّ فِي الْعَامِ الْمَاضِي؟

(هـ) عِنْدَمَا تَكْبُرُ فِرَاحُهُ، يُرِيدُ مِنْهَا أَنْ تَقْفَرَ مِنْ عَشَّهَا الْمُرْتَفِعِ.

(و) جَعَلَ التَّكْبُرَ مِنْ آلِهِ الْجَهْلَ.

۵

۱

(درس اول)

(درس سوم)

إِنْخِيبِ التَّرْجِمَةَ الصَّحِيحَةَ.

(الف) لَعَلَّ حَمِيدًا يُسَافِرُ.

(۱) شاید حمید سفر می کند. (۲) شاید حمید سفر کند.

(ب) كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ.

(۱) هر چیزی از بین می رود جز خدا (۲) فقط خدا از بین نمی رود

۶

۱

(درس سوم)

(درس سوم)

تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ.

(الف) تَتَكَلَّمُ:

(ب) سَيَعْلَمُونَ:

۷

۱

(درس اول)

عَيِّنِ نَوْعَ «لَا» وَ الْحُرُوفِ الْمُسَبَّهَةِ.

(الف) إِنَّ التَّحْدِيدَ فِي إِخْتِيَارِ الْكُتُبِ. (ب) وَلَا أَطُنُّ أَنْ هُنَاكَ كُتُبًا مُكَرَّرَةً.

۸

۱

(درس دوم)

عَيِّنِ الْحَالَ وَ ادَّكُرْ نَوْعَهُ.

(الف) سَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ دَائِبِينَ.

(ب) جَاءَ الْأَنْبِيَاءُ وَ هُمْ مُبَشِّرُونَ.

۹

آزمون (۱۴) نوبت دوم

(درس سوم)

عَيْنِ الْإِسْتِنَاءِ وَالْحَضَرِ. نَمَّ عَيْنِ الْمُسْتَنَى وَالْمُسْتَنَى مِنْهُ.
الف) لا تقولوا إلا الحق.
ب) ذهبوا إلا سعيداً.

۱۰

(درس چهارم)

عَيْنِ الْمَفْعُولِ الْمَطْلُوقِ وَادْكُرْ نَوْعَهُ.

الف) يهاجم على الأعداء مهاجمة الأسود.
ب) و سلموا تسليماً.

۱۱

(درس سوم)

إِقْرَأ النَّصَّ. ثُمَّ اجِبْ أَسْئَلَةَ (۱۲ إلى ۱۶)

هناك طائرٌ يبنى عشه فوق جبالٍ مرتفعةٍ بعيداً عن المُفترسين. تَقْذِفُ الْفِرَاحُ نَفْسَهَا وَاجِداً وَاجِداً مِنْ جَبَلٍ. هذا طائرٌ يُسَمَّى بَرْنَاكِلٍ.
سَمَكَةُ التَّلِيَابِيَا مِنْ أَعْرَبِ الْأَسْمَاكِ تُدَافِعُ عَنْ صِغَارِهَا. تَبْلُغُ صِغَارُهَا عِنْدَ الْخَطَرِ، ثُمَّ تُخْرِجُهَا بَعْدَ زَوَالِهِ.
سَمَكَةُ السَّهْمِ تُطَلِّقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتتَالِيَةً مِنْ فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ. «رَمَزُ الطَّبِيعَةِ»

عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ.

الف) سَمَكَةُ: -----

ب) صِغَارَ: -----

ج) مُتتَالِيَةً: -----

عَيْنِ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

الْفِرَاحُ

○ (۱) مفرد - مذکر - معرفه به ال

○ (۲) مذکر - اسم - جمع

عَيْنِ نَوْعِ الْأِسْمِ.

الف) أَعْرَبٍ

○ (۱) اسم فاعل

○ (۲) اسم تفضيل

○ (۳) اسم مبالغه

ب) الْمُفْتَرِسِينَ

○ (۱) اسم فاعل

○ (۲) اسم زمان

○ (۳) اسم مفعول

○ (۴) اسم مكان

أَجِبْ حَسَبَ النَّصِّ.

الف) كَيْفَ تُدَافِعُ سَمَكَةُ التَّلِيَابِيَا عَنْ صِغَارِهَا؟

ب) أَيْنَ يَبْنِي بَرْنَاكِلُ عَشَّهُ؟

ج) هَلْ سَمَكَةُ السَّهْمِ تُطَلِّقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ إِلَى الْهَوَاءِ؟

أَكْتُبْ:

الف) إِسْمَ فَاعِلٍ: ----- و ----- و -----

ب) إِسْمَ تَفْضِيلٍ: -----

كَمَلْ الْفِرَاحَ.

مصدر	مضارع	ماضي
		أَغْلَقَ

۱۷

پاسخ نامه آزمون (۱۱)

عربی (۳)

۱۱

الف) گزینۀ (۲) (۰/۲۵)

ب) گزینۀ (۲) (۰/۲۵)

۱۲

الف) مُبَشِّرِينَ: بشارت دهنده (۰/۵)

ب) وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ: درحالی که شما برترید (۰/۵)

۱۳

فعل ماضی: شَاهَدَ (۰/۲۵)

حال: وَاقْفِينَ (۰/۲۵)

اسم فاعل: الْمُسَافِرِينَ (۰/۲۵)

حرف جر: مِنْ (۰/۲۵)

اسم مکان: مَسْجِد (۰/۲۵)

۱۴

الف) مضارع (۰/۲۵)

ب) مصدر (۰/۲۵)

ج) نهی (۰/۲۵)

۱۵

الْقُرْآنُ: فاعل (۰/۵)

الْكَرِيمُ: صفت (۰/۵)

الْأَنْبِيَاءُ: مضاف الیه (۰/۵)

مَعَ أَقْوَامٍ: جار و مجرور (۰/۵)

۱۶

الف) ماهی تیرانداز (۰/۲۵)

ب) تُطْلِقُ قَطْرَاتِ الْمَاءِ مُتَتَالِيَةً مِنْ فَمِهَا إِلَى الْهَوَاءِ. (۰/۲۵)

ج) سَمَكَةُ الشَّهْمِ (۰/۲۵)

د) الْحَطَّاءُ (۰/۲۵)

۱۷

الْحَسْرَةُ: گزینۀ (۲) (۰/۵)

پاسخ نامه آزمون (۱۲)

عربی (۳)

۱

الف) کنده کاری‌ها / نگاره‌ها (۰/۲۵)

ب) صحنه (۰/۲۵)

۲

الف) مترادف: زَارَ = زَأَى (۰/۲۵)

ب) متضاد: صَدِيقٌ ≠ عَدُوٌّ (۰/۲۵)

۳

الف) الْأَكْتَفِ (۰/۲۵)

ب) صَدِيق (۰/۲۵)

۴

الف) الْأَخِيَامِ (۰/۲۵)

ب) قَطْرَات (۰/۲۵)

۱

الف) مشتاق شد. (۰/۲۵)

ب) بیهوده (۰/۲۵)

۲

الف) مترادف: الْفِرَاقُ = السَّلْمُ (۰/۲۵)

ب) متضاد: الْأَحْنِيفُ ≠ الْكَافِرُ (۰/۲۵)

۳

الف) الْخَيْمَةَ (۰/۲۵)

ب) الْأَضْنَامَ (۰/۲۵)

۴

الف) الْفَأْسُ (به معنی تبر است؛ ولی سه مورد دیگر انجام دادن کاری را بیان می‌کند). (۰/۲۵)

ب) الرَّجُلُ (از اعضای بدن است؛ ولی سه مورد دیگر شخص هستند). (۰/۲۵)

۵

الف) هیچ ملتی از ملت‌های زمین نیست که دین نداشته باشند. (۰/۲۵)

ب) این خرافات در دین‌های مردم زیاد شد. (۰/۲۵)

ج) تبری را برداشت و تمام بُت‌ها را در معبد شکست. (۰/۲۵)

د) اعضای خانواده جلوی تلویزیون نشستند. (۰/۲۵)

ه) ولی من دوست دارم که به زیارت عتبات مقدس هم برویم. (۱)

و) غار بالای کوه بلندی واقع است. (قرار دارد). (۰/۵)

۶

الف) گزینۀ (۱) (۰/۵)

ب) گزینۀ (۱) (۰/۵)

۷

الف) فرامی‌خوانند / می‌خواهند (۰/۵)

ب) نشسته است. (۰/۵)

۸

الف) شکر نمی‌کنند. (۰/۵)

ب) بازگرد (۰/۵)

ج) بیان‌دهید (۰/۵)

د) به یاد آورده است (۰/۵)

۹

الف) گزینۀ (۳)؛ لای نفی جنس (۰/۲۵)

ب) گزینۀ (۲)؛ لای نهی (۰/۲۵)

۱۰

الف) إِنَّ: غمگین مباش، به درستی (قطعاً) (همانا) خدا همراه ماست. (۰/۲۵)

ب) کاش ناصر از تنبلی دوری کند. (۰/۲۵)

۵

- الف) ای نفس مطمئن، به سوی پروردگارت برگرد. (بازگرد) (۱)
 ب) غمگین نباش، قطعاً خدا همراه ماست. (۵/۵)
 ج) هیچ جهادی همانند جهاد با نفس نیست. (۵/۵)
 د) قطعاً بُت صحبت نمی‌کند. قطعاً ابراهیم قصد مسخره کردن بُت‌های ما را دارد. (۱)
 ه) آیا چادرهای حاجیان در منا و عرفات را به یاد می‌آوری؟ (۵/۷۵)
 و) حاجیان را در فرودگاه می‌بینند؛ درحالی که به هواپیما سوار می‌شوند. (۱)

۶

- الف) گزینه (۱): لای نفی جنس در ترجمه به «هیچ» نیاز دارد. (۵/۲۵)
 ب) گزینه (۱): فعل ماضی + فعل مضارع = در ترجمه «فعل ماضی» می‌شود. (۵/۲۵)

۷

- قطعاً (حتماً / همانا / به‌درستی) (۵/۲۵) - می‌جنگند (۵/۲۵)
 همانند (گویبی) (۵/۲۵) - استوار (۵/۲۵)

۸

- الف) گزینه (۲): مضارع منفی (۵/۵)
 ب) گزینه (۲): مضارع نهی (۵/۵)
 ج) گزینه (۱): ماضی (۵/۵)

۹

- الف) لَيْتَ: کاش (۵/۷۵)
 ب) إِنَّ: قطعاً (إِنَّ = اَنَّ + نا) / لَعَلَّ: شاید (۵/۷۵)

۱۰

- الف) مضارع نهی / نفی جنس (۵/۲۵)
 ب) نفی جنس / نفی جنس (۵/۲۵)

۱۱

- الف) مُبَشِّرِينَ: بشارت‌دهنده (۵/۵)
 ب) وَ هِيَ تَسِيرُ: درحالی که همراه آنها می‌رود (۵/۵)
 ج) وَ هُمْ رَاكِعُونَ: درحالی که آنها در حال رکوع هستند. (۵/۵)

۱۲

- اسم فاعل: صَادِق - مُسْلِم (۵/۵)
 اسم مکان: مَشْهَد (۵/۲۵)
 اسم معرفه: اَلنَّاس (۵/۲۵) (یک مورد)
 اسم مبالغه: سَيَّارَةٌ - جِرَارَةٌ (۵/۲۵) (یک مورد)
 اسم تفضیل: اَعْلَم (۵/۲۵)

۱۳

- بِالصَّبْرِ: جار و مجرور (۵/۵)
 اَلْحَقُّ: فاعل (۵/۵)
 الحَرَام: صفت (۵/۵)
 النَّاس: مفعول (۵/۵)

۱۴

- الف) گزینه (۲) (۵/۲۵)
 ب) گزینه (۳) (۵/۲۵)
 ج) گزینه (۲) (۵/۲۵)

۱۵

- الف) اَلْقَاس (وسيله‌ای از چوب و قسمت زیادی از آهن که با آن قطع می‌کنند) (۵/۲۵)
 ب) اَلصَّنَم (شکلی از سنگ یا چوب یا آهن که پرستیده می‌شود غیر از خدا) (۵/۲۵)

۱۶

- الف) مِنْ خِلَالِ الْكِتَابَاتِ وَ النَّقُوشِ وَ الرُّسُومِ وَ التَّمَاثِيلِ. (۵/۷۵)
 ب) لَا، لَا شَعَبَ مِنَ الشُّعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا كَانَ لَهُ دِينٌ. (۵/۵)
 ج) اَلتَّذْيِينُ (۵/۷۵)

پاسخ‌نامه آزمون (۳)

عربی (۳)

۱

- الف) پای من (۵/۲۵) ب) یکتاپرستی (۵/۲۵)

۲

- الف) مترادف: أُرْسِلَ = بَعَثَ (۵/۲۵)
 ب) متضاد: الصَّدَاقَةُ ≠ العُدْوَان (۵/۲۵)

۳

- الف) اَلنَّقُوش (۵/۲۵) ب) رَجُل (۵/۲۵)

۴

- الف) عبادت‌ها و مراسم خرافی همانند چند خدایی (۱)
 ب) قوم شروع به زمزمه کردند: قطعاً بُت صحبت نمی‌کند. (۵/۷۵)
 ج) خدا به کسی که به مردم رحم نمی‌کند، رحم نمی‌کند. (۵/۷۵)
 د) من در کتاب تربیت دینی خواندم. (۵/۷۵)
 ه) همانا حزب خدا پیروزمندان هستند. (۵/۷۵)
 و) علاقه‌مندان ماهی‌های زینتی از این ماهی متعجب‌اند. (۱)

۵

- الف) گزینه (۲) (۵/۵)
 ب) گزینه (۲) (۵/۵)

۶

- تعمیرکار ماشین (۵/۲۵) - تماس گرفت. (۵/۲۵)

۷

- الف) مرا به یاد آوردند. (۵/۵)
 ب) ما را منع نکن (۵/۵)
 ج) می‌نشانند (۵/۵)

۸

- الف) اَنَّ: که (۵/۵)

إِلاَّ سِتِّئَاءٌ وَ أَسْلُوبُ الْخَصْرِ

اسلوب استثناء

◆ جمله‌ای که در ساختارش استثناء دارد؛ یعنی وقتی ما کسی یا چیزی را از حکم جمله خارج و استثناء می‌کنیم.

مثال يَغْفِرُ اللهُ الذُّنُوبَ إِلاَّ الشَّرْكَ بِاللَّهِ. ← الشَّرْكَ در این جمله مستثنی است
 خداوند گناهان را می‌بخشد به جز شرک به خدا را. ← إِلاَّ ادات استثناء است.

◆ به کلمه‌ای که استثناء شده، مُسْتَثْنَى می‌گوییم. مستثنی از مُسْتَثْنَى مِنْهُ خارج می‌شود.

◆ در مثال بالا خداوند تمام گناهان را می‌بخشد به جز شرک؛ پس یعنی شرک از گناهان، استثناء شده است. به الشَّرْكَ (شرک) مستثنی و به الذُّنُوب (گناهان) مستثنی منه می‌گویند.

لا إِلَهَ إِلاَّ اللهُ. هیچ معبودی نیست جز خدا.

◆ تکمیلی: اعراب مستثنی منصوب است. در مثال اوّل: الشَّرْكَ در مثال دوم: اللهُ

اسلوب حصر

◆ اسلوب حصر یعنی جمله‌ای که در آن چیزی را به کسی یا موضوعی اختصاص دهند. یعنی جمله را محدود و مؤکد می‌کند. حصری که می‌خوانیم حصر با إِلاَّ است. باید توجه کنیم که إِلاَّ هم در مبحث استثناء و هم در مبحث حصر به کار می‌رود. إِلاَّ استثناء، یک موضوع را از موضوع‌های دیگر خارج می‌کند؛ ولی إِلاَّ در حصر، تأکید کار را بر روی یک شخص یا موضوع می‌گذارد.

مثال مَا حَفِظَ الْقُرْآنَ إِلاَّ عَلِيٌّ.
 حفظ نکرد قرآن را به جز علی. (یا فقط علی، قرآن را حفظ کرد.)

◆ جمله دارای تأکید است و می‌گوید فقط علی، قرآن را حفظ کرد.

◆ در اسلوب حصر، استثناء نداریم. در اسلوب حصر، اکثراً جمله قبل از إِلاَّ به صورت منفی و پرسشی می‌آید.

قواعد مربوط به تمرین‌های درس سوم

التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ

◆ به ویژگی‌های دستوری کلمه خارج از جمله تحلیل صرفی یا تجزیه می‌گویند. اسم‌ها و فعل‌ها به صورت زیر تحلیل صرفی می‌شوند.

اسم:

◆ نوع اسم (اسم فاعل، اسم مفعول، اسم مبالغه یا اسم مکان)

◆ تعداد (مفرد، مثنی و جمع)

◆ جنس (مذکر یا مؤنث)

◆ معرفه به «ال» یا معرفه علم یا نکره بودن

◆ مبنی یا معرب بودن

فعل:

◆ نوع فعل (ماضی، مضارع، امر، نهی یا نفی)

◆ معلوم یا مجهول

◆ صیغه (مذکر یا مؤنث و غایب یا مخاطب یا متکلم و مفرد یا مثنی یا جمع)

◆ ثلاثی مجرد یا ثلاثی مزید

◆ لازم یا متعدی

◆ صحیح یا معتل

◆ مبنی یا معرب بودن

◆ تکمیلی: حرف ها نیز تحلیل صرفی دارند.

◆ نوع حرف (حرف جر، حرف مشبیه و ...)

الفعل المطلق

◆ اگر در جمله فعلی وجود داشته باشد، و از ریشه همان فعل مصدری نیز بیاید، به آن مصدر مفعول مطلق می گویند. جمله بیاید و اعراب آن منصوب است.

إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ بر مشکلات صبر کنید.

إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا بر مشکلات، بسیار صبر کنید.

◆ کلمه صَبْرًا مفعول مطلق است.

◆ مفعول مطلق کلمه‌ای است که از ریشه فعل جمله یعنی إضربوا است.

انواع مفعول مطلق

نوعی: مفعول مطلقى است که بعد از خود، صفت یا مضاف‌الیه داشته باشد.	نوعی (بیانی)	مفعول مطلق
<p>مثال ۱: إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا جَمِيلًا.</p> <p>بر مشکلات، به خوبی و به زیبایی صبر کنید. صَبْرًا مفعول مطلق نوعی است، چون بعد از صَبْرًا، صفت آمده است. جَمِيلًا صفت صبراً است. در ترجمه مفعول مطلق دارای صفت، خود کلمه صَبْرًا ترجمه نمی‌شود و صفت آن ترجمه می‌شود.</p>		
<p>مثال ۲: إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا صَالِحِينَ.</p> <p>صَبْرًا در این جمله مفعول مطلق است. الصَّالِحِينَ مضاف‌الیه است که بعد از صَبْرًا آمده. پس مفعول مطلق ما، نوعی است. مانند مثال قبل هر گاه بعد از مفعول مطلق، صفت یا مضاف‌الیه بیاید، نوعی است. مفعول مطلقى که بعد از خود، مضاف‌الیه دارد، «همانند»، «مثل» معنی می‌شود.</p> <p>به مثال توجه کنید:</p> <p>إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا صَالِحِينَ. همانند صالحین بر مشکلات صبر کنید.</p>		
تأکیدی: مفعول مطلقى است که بعد از خود، صفت یا مضاف‌الیه ندارد.	تأکیدی	مفعول مطلق
<p>مثال ۳: إضربوا عَلَى الْمَشَاكِلِ صَبْرًا.</p> <p>صَبْرًا: مفعول مطلق تأکیدی است؛ چون صفت یا مضاف‌الیه ندارد. به صورت تأکیدی (قطعاً/بسیار/ فراوان/ حتماً و ...) ترجمه می‌شود و حتماً در ترجمه، قیدی که برای تأکید می‌آوریم به صورت مستقیم قبل از فعل قرار می‌گیرد.</p> <p>بر مشکلات، بسیار صبر کنید.</p> <p>فعل قید</p>		

درسنامه موضوعی

خانواده (الأنثرة)

پسر	الْبُنَى	پدر	الْأَب
فرزند	الْوَلَد	دختر	الْبِنْتُ
زن	الْمَرْأَة	خویشاوندان	الْأَقْرِبَاء
		مادر	الْأُمُّ

روزهای هفته (ایام الأسبوع)

یکشنبه	الأحد	شنبه	السَّبْت
سه‌شنبه	الثَّلاثاء	دوشنبه	الْإِثْنَيْنِ
پنجشنبه	الخميس	چهارشنبه	الأربع

رنگها (الألوان)

سیاه	الأسود	سبز	الأخضر
------	--------	-----	--------

حیوانات (الحيوانات)

گنجشک	العُصْفُور	پرنده	الطَّيْر
چهارپا	الْبَهِيمَة	شیر	الأسد
ماهی	السَّمَك	کبوتر	الْحَمَامَة
موش	الْفَأْر	خرس پاندا	دُبُّ الْبَانْدَا
خفاش	الْحَفَّاش	کلاغ	الْغُرَاب
آفتاب‌پرست	الْحِرْبَاء	رویه	التَّغَلَب
مورچه	النَّمْل	پرنده	الطَّائِر
		زرافه	الرَّزَافَة

اعضای بدن (أعضاء الجَنَم)

شانه	الْكَتِف	دست	الْيَد
خون	الدَّم	زبان	اللِّسَان
چشم	الْعَيْن	سینه	الصَّدْر
استخوان	العَظْم	دهان	الفَم
سر	الرَّأْس	چهره	الْوَجْه
		دُم	الدَّنْب